

247586 - Günaha Yardım Etmenin Haram Olduğu Durumların Kriteri

Soru

Aileme sağlık ve diğer ihtiyaçlarıyla ilgili konularda yardımcı olan bir sosyal hizmet görevlisi var ve bazen, yakınımızda bulunan top sahasında maç izlemek için evimizdeki özel araç parkında park ediyor. Zira maç günlerinde yollar çok yoğun olur ve park yeri bulunmaz. Bize iyiliği dokunduğu için bu isteğini reddetmedim. Maçta amigo takımının bulunması, müzik, alkol, erkek-kadın karma oturdukları göz önünde bulundurduğumuzda maç izleyicisine park yeri açmamla günaha yardım etmiş olur muyum?

Diğer sorum ise şöyledir:

Bir akrabam eğitim amacıyla faizli kredi almış, bir sene içerisinde ödemezse faiziyle ödeyecek. Üniversiteye kabul için benim bilgisayarımı kullandı, bu nedenle bana günah yazılır mı?

Detaylı cevap

Birincisi:

Günaha yardım etmek haramdır. Yüce Allah şöyle dedi: “İyilik ve takva (Allah’a karşı gelmekten sakınma) üzere yardımlaşın. Ama günah ve düşmanlık üzere yardımlaşmayın. Allah'a karşı gelmekten sakının. Çünkü Allah’ın cezası çok şiddetlidir.” (Maide 2)

Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: “İnsanları (salih amel işlemleri için) doğru yola çağıran kimseye, kendisine uyanların sevabı gibi sevap verilir. Ona uyanların sevaplarından da hiçbir şey eksiltilmez. Başkalarını sapıklığa çağıran kimseye de, kendisine uyanların günahı gibi günah verilir. Ona uyanların günahlarından da hiçbir şey eksiltilmez.” (Muslim 4831)

Aynı şekilde faizin kâtibi ve şahitlerinin ya da içkiyi taşıyan veya meyvesini sıkıyanların lanette ve günaha ortak olduğu gibi herhangi bir günaha yardım etmek de günaha ortak

olmaktır.

Fakat her yardım, haram değildir. Bilakis kasıtlı olarak kişinin haram veya günah işlemesine direkt yardım etmek haramdır. İçki taşımak ve faizi yazmak gibi direkt yardımlar, haramdır.

Günah işlenmesine kasıt olmadan ve uzaktan yardım etmek haram değildir. Her türlü yardım haram olursa insanlar büyük zorluklarla karşılaşır. Örnek: Kâfirlerle alışveriş yapmak, borç alıp vermek ve rehin bırakmak mübahtır. Zira bu konu sahih sünnette sabittir. Her ne kadar kâfirin bu mal ile faydalanmasına ve güçlenmesine neden olsa veya kâfir kazancını faiz vb. haram alanlarda kullansa da şariat kâfirlerle alışverişini haram kılmamıştır.

Amerika fıkıh alimleri üyesi Dr. Velid el Menîsî şöyle dedi:

Günah ve düşmanlığa yardım etmede kriter konusu, Amerika Fıkıh Alimleri arasında çok uzun tartışılmış ve önemli bir mevzu teşkil etmiştir. Bahreyn’de 1428 yılında beşinci oturumda özetle şu hususlara uzlaşmıştır:

1-Kasıtlı ve direkt olması

Örnek: İçki içecek kişiye içki takdim ederek içmesine yardım etmek.

2-Kasıtsız ve direkt olması

Mübah kullanımı olmayan haram maddelerin satılması, haram kullanımına yardım etmeye niyet etmemesi.

3-Kasıtlı olup direkt olmaması

Örnek: Başkasına içki satın alması için para vermek veya bir kişinin ölümüne sebep olmak.

4-Kasıtsız ve direkt olmaksızın yardım etmek

Helal ve haram alanlarda kullanılan bir ürünü satmak. Ancak kullanıcıların haram olan alanlarda kullanımına niyet etmemiştir. Ayrıca bir kişiden içki amacıyla para alır fakat kendisi bu parayla içki alırsa parayı verene günah olmaz. Çünkü haram işlenmesine niyet etmemiştir.

Dördüncü kısım kapsamında olduğu gibi müşrikler ve fasıklarla alışveriş yapmak veya kiralamak veya onlara sadaka vermek...

Fıkıh kurulunun kararının söz konusu ilk üç hususta yardım etme haram, dördüncüsü ise mübahtır. Çünkü direkt olmadığı gibi kasıtlı da değildir.

Dördüncü türden şunlar istisna edilir: Satın alan kişinin ürünü haramda kullanacağı kanaatinin oluşması. Bu nedenle alimlerin çoğu içki üretenlere üzüm satmak veya kargaşa ve fitne zamanlarında silah satmanın haram olduğunu savunmuştur. Oysa üzüm ve silah hem helal hem haram amaçlarda kullanılmaktadır.

Bu nedenle İbn Teymiye Rahimehullah şöyle dedi: “Yüksek ihtimal ve kanaate göre bir elbisenin haram amacıyla kullanılacağı bilinirse o elbisenin dikimi ve satışı da haram olur. Buna binaen esasen mübah olan bir şey haram için kullanılırsa aynı hükme tabidir.” (Şerhu'l-Umde 4/386)

Bu bağlamda sorunuzda söz geçen araba park ettirme durumu, uzak ve dolaylı bir yardımdır. Bu davranış ile haram işleme arasında bir bağlantı yoktur. Arabasını park eden kişi maça gidebilir veya gitmeyebilir, gitse bile bir haram işlemeyebilir.

Temel olarak günah işlemeye direkt olarak gitme ile mübah olan bir yere gidip de mâsiyet işleme ihtimali arasında fark vardır. Fıkıh alimleri, şu iki hususun arasında fark görürler:

A -Biri meyhane amacıyla bir evi kiralar.

B -Diğeri barınma amacıyla başkasına ev kiralar fakat kiracı kendi evinde içki içer. Birinci kiralama haram olup ikincisi değildir.

Şüphesiz direkt veya dolaylı yardım ile yakın veya uzak yardım arasındaki farkı gözetlemek gerekir. Bu konuda hüküm, vakıya uygulamada farklılık gösterebilir. Fıkıh alimleri bu konuda içtihat ederler ve benzer konularda verilen hükümleri değerlendirirler.

Sonuç olarak söz konusu adamın size özel parkta aracını park ettirmesinde direkt veya yakın olarak günaha bir yardım yoktur. Bilakis ona yapılan yardım ona yemek veya giyecek

satmak gibidir. Kişi sağlıklı kalacak ve bu da haram işlemesine güç sağlayacak diye yemek satmak haram olmaz. Çünkü bu uzak ve kasıtsız bir yardımdır. Şeriat bu hususu dikkate almamış, yukarıda belirtildiği gibi kâfirlerle alışveriş mübah kılınmıştır.

İkincisi:

Akrabanız her ne kadar faizli eğitim kredisi almış olsa da kendi bilgisayarınızdan imtihanlara girmesine izin vermenizde sakınca yoktur. Zira eğitim mübah bir husus olup ona eğitime yardım etmişsiniz, faiz almasına değil.

Şayet bilgisayarınızı haram olan kredi/borç alması için kullanırsa bu durumda ona yardım etmeniz haram olur.

Bilmeniz gerekir ki faizli borç alan kimsenin -günah olmasına rağmen- elde ettiği malın mülkiyeti kendisine aittir. Yeme, içme, barınma ve eğitim gibi ihtiyaçlarda kullanması mübahtır. Aldığı borç parayı yok etmesi gerekmez. Böylece mübah olan eğitimde başkasına yardım etmekte sakınca yoktur.

Üçüncüsü:

Faizsiz borcun geri ödemesinde gecikme cezası uygulamak haramdır. Zira bu faizi ikrar etmek olup ve faiz işlemine girmeyi sağlar.

İslamî Fıkıh Komitesi sekizinci kararında şöyle dedi:

Borç veren kişi, borçlu borcunu zamanında ödemediği takdirde cezai şart uygulaması veya belirli oranda gecikme cezası uygulaması batıl ve geçersiz bir şart olup onu yerine getirmek gerekmez. Bu şartı belirleyen taraf ister banka ister başka taraf olsun faiz olup Kur'an haram kıldığı bir câhiliye döneminden kalan faiz türüdür.

En iyisini Allah bilir.